

Raad voor Accreditatie (RvA)

**Specifiek Accreditatie-
Protocol (SAP) voor
Certificatie van
Milieuzorgsystemen (MZS)
volgens ISO 14001**

Documentcode:

RvA-SAP-C005-NL

Versie 3.0, 13 november 2018

Een Specifiek Accreditatieprotocol (SAP) omschrijft het beoordelingsproces voor een specifieke accreditatie. De algemene RvA-Reglementen, Beleidsdocumenten en Toelichtingen zijn van toepassing op dit SAP. De actuele versie van dit SAP en andere genoemde RvA documenten zijn te vinden op de website van de RvA. (www.rva.nl).

Inhoud

1	Relevante documenten	4
1.1	Accreditatienorm	4
1.2	Aanvullende normen	4
1.3	Aanvullende documenten	4
1.5	Documenten met betrekking tot de uit te voeren conformiteitsbeoordelingen	4
1.6	Specifieke wet- en regelgeving	4
2	Scope van accreditatie	5
3	Accreditatiebeoordelingen	5
3.1	Te verstrekken documenten	5
3.2	Aard en inhoud van de beoordelingen	5
4	Specifieke aandachtspunten voor de RvA-beoordeling	8
5	Andere informatie	8
6	Wijzigingen t.o.v. voorgaande versie	8
	Bijlage 1: Scopes voor accreditatie van MMS certificatie-instellingen	9

INLEIDING

Dit SAP dient in samenhang met SAP-C000 te worden gelezen. In dit SAP zijn alleen aanvullende of afwijkende aspecten opgenomen. Dit betekent dat paragraafnummers ontbreken als de informatie al is opgenomen in SAP-C000.

1 Relevante documenten

1.1 Accreditatienorm

- EN ISO/IEC 17021-1, Conformity assessment - Requirements for bodies providing audit and certification of management systems - Part 1: Requirements

1.2 Aanvullende normen

- ISO/IEC 17021-2, Conformity assessment — Requirements for bodies providing audit and certification of management systems. Part 2: Competence requirements for auditing and certification of environmental management systems

1.3 Aanvullende documenten

- RvA-T041; Implementatie van ISO 9001:2015 en 14001:2015
- EA-7/04, Legal Compliance as a part of accredited ISO 14001:2015 certification

1.5 Documenten met betrekking tot de uit te voeren conformiteitsbeoordelingen

Certificatie-instellingen (CI's) certificeren tegen:

- ISO 14001, Environmental management systems -- Requirements with guidance for use
- Certificatieschema Milieumanagementsystemen volgens ISO 14001:2015 (SCCM-certificatieschema)

1.6 Specifieke wet- en regelgeving

De norm ISO 14001 refereert aan 'complianceverplichtingen'. De CI zal moeten kunnen aantonen dat zij op dit punt competent is. Dit heeft gevolgen voor het management van de CI (bijvoorbeeld voor de functies aanvraagbeoordeling, bepalen van de competentievereisten, voor de competente evaluator, en voor de functie certificatiebeslissers) en vanzelfsprekend voor haar auditoren. Dit wordt nader uiteengezet in EA-7/04.

Bij bijwoningen/beoordelingen buiten Nederland zal de RvA in de regel een lokale milieudeskundige, die bekend is met lokale milieukwesties (bijvoorbeeld milieurecht), in het beoordelingsteam opnemen. Als er meer bijwoningen worden uitgevoerd kan het zijn dat de RvA zich niet bij alle audits richt op het auditen van wettelijke vereisten en geen lokale vakdeskundige inzet. De RvA zal de CI vooraf informeren of er al dan niet een vakdeskundige wordt ingezet.

2 Scope van accreditatie

Het algemene RvA-beleid inzake definitie van scopes is opgenomen in beleidsregel RvA-BR003. Voor deze activiteit wordt de scope van accreditatie, zoals vermeld in de bijlage bij de accreditatieverklaring, gedefinieerd zoals weergegeven in [bijlage 1](#).

3 Accreditatiebeoordelingen

3.1 Te verstrekken documenten

De voor een beoordeling aan te leveren documenten zijn vermeld in de aanvraagformulieren RvA-F001a, F105, F006-2 en in bijlage 1 bij RvA-BR005. Specifiek voor deze soort accreditatie moeten de RvA-beoordelaars aanvullend van de volgende documenten worden voorzien.

Aanvullend aan te leveren documenten	Voor- onderzoek	Initiele beoordeling	Uitbreiding van scope
<p>Een aanvraag voor initiële accreditatie of uitbreiding van de scope moet ten minste het volgende omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een analyse van de milieuaspecten en de gevolgen daarvan voor elk van de vastgestelde technische gebieden waarvoor accreditatie is aangevraagd; • een definitie van de vereiste competentie met betrekking tot de vastgestelde milieuaspecten; • informatie over de beschikbaarheid van deze competentie (competentiebeoordeling van (externe) auditoren of deskundigen voor specifieke technische gebieden); • vaststelling van aanvullende eisen of specifieke richtlijnen voor de technische gebieden; • (aanpassing van) de analyse ten aanzien van identificatie van potentiële risico's ten aanzien van de onafhankelijkheid betreffende MMS-certificatie en goedkeuring van de commissie onpartijdigheid daarvoor, nadat de samenstelling is aangepast (indien nodig), zodat de betrokkenheid van specifieke belangen van partijen betrokken bij MMS-certificatie is geborgd. 	√	√	√

3.2 Aard en inhoud van de beoordelingen

3.2.1 Initiële beoordelingen en scope uitbreidingen

Gedurende het kantooronderzoek worden steekproeven genomen uit de certificatedossiers en de competentiedossiers van de CI, binnen de aangevraagde scope van accreditatie. Bij deze steekproef zal per sector tenminste één certificatedossier en één dossier ten aanzien van personele competentie volledig worden doorgelicht, tenzij meer dan tien IAF-sectoren zijn aangevraagd, in welk geval sectoren kunnen worden weggelaten. Dit laatste is ter beoordeling door de teamleider, waarbij de volgende richtlijnen moeten worden gehanteerd:

- Enkel de minder complexe sectoren mogen achterwege worden gelaten, dus niet de kritieke codes, zie [bijlage 1](#)).

- Er dienen dossiers te zijn beoordeeld uit alle aangevraagde clusters (de steekproef dient representatief te zijn voor de aangevraagde scope).
- Sectoren, die al zijn betrokken bij het bijwoningsprogramma, kunnen worden weggelaten.
- Er worden in totaal meer dan 10 dossiers beoordeeld als er accreditatie voor meer dan tien IAF-codes wordt aangevraagd.

Het bovenstaande is ook van toepassing voor scope-uitbreidingen.

Voor de selectie van bij te wonen audits gelden de regels uit paragraaf [3.2.3](#).

3.2.2 Controles en herbeoordelingen

De implementatie van het ISO 14001 certificatiesysteem zal bij iedere RvA-controlebeoordeling worden geverifieerd. Tijdens de vierjarige cyclus zullen certificatedossiers (dus certificatedossiers en competentiedossiers) uit alle clusters IAF-sectoren (zie [bijlage 1](#)), waar de CI voor is geaccrediteerd, worden geverifieerd.

Voor elke accreditatiecyclus (controles en herbeoordeling) wordt het aantal bijwoningen vastgesteld op basis van de regels in paragraaf 3.2.3.

3.2.3 Bijwoningen

Algemene opmerkingen

De CI dient de RvA tenminste 2 weken vóór de bijwoning de documenten ter beschikking te stellen die zijn genoemd in bijlage 1 van RvA-BR005.

Selectie van bijwoningen

In overeenstemming met IAF MD17 zijn alle IAF-codes (zie IAF ID1) gecombineerd tot technische clusters, zoals die van toepassing zijn voor EMS-certificatie (zie [bijlage 1](#)). Voor elk van deze clusters zijn een of meer kritieke codes aangewezen.

Bij het selecteren van de bijwoningen in geval van het toekennen en uitbreiden van accreditatie voor EMS-certificatie gelden de volgende regels, om zeker te stellen dat er een representatieve dekking van de scope plaats vindt:

- Indien een technisch cluster slechts één kritieke code heeft zal de RvA een bijwoning uitvoeren in deze code, om accreditatie te kunnen verlenen voor alle IAF-codes in dat cluster. Bijvoorbeeld voor het cluster Papier kan de RvA met één bijwoning in IAF-code 9 accreditatie toekennen in de andere IAF-codes (7 (beperkt...) en 8) van dat cluster;
- Indien een technisch cluster meer dan één kritieke code heeft, zal de RvA tenminste een bijwoning uitvoeren in:
 - alle codes, die zijn aangegeven met “en” in de kolom Kritieke codes. Bijvoorbeeld in het cluster Goederenproductie kan de RvA met één bijwoning in IAF-code 04 of 05 accreditatie toekennen in die betreffende code en in alle niet-kritieke codes (06 en 23) van dat cluster, maar de andere kritieke code (04 of 05) dient ook nog te worden bijgewoond om toegekend te kunnen worden.

- in één van de codes, die zijn aangegeven met een “of” in de kolom Kritieke code”. Bijvoorbeeld in het cluster Mechanisch kan de RvA met één bijwoning in IAF-code 20 of 21 accreditatie toekennen in de andere IAF-codes (17, 18, 19, 20, 21 of 22) van dat technisch cluster;
- Indien het niet mogelijk is om een bijwoning uit te voeren in een als kritiek aangegeven IAF-code, kan de RvA met de CI uit één van de volgende opties kiezen:
 - De RvA kan accreditatie toekennen in enkel de non-kritieke IAF-codes van het technisch cluster, waarbij voor één daarvan een bijwoning is uitgevoerd. Bijvoorbeeld in het Cluster Papier kan de RvA met een bijwoning in IAF-code 07, een bedrijf voor producten van papier, bijvoorbeeld een producent van kartonnen dozen, accreditatie toekennen voor de codes 07 (beperkt...) en 08); of
 - De RvA kan accreditatie toekennen in alle codes van het cluster (7, 8 en 9), waarbij de kantoorbeoordeling ook duidelijk ingaat op de kritieke codes, maar onder de aanvullende voorwaarden dat:
 - de CI haar competentie heeft aangetoond op basis van documenten voor alle codes van het cluster; en
 - een bijwoning in de kritieke code plaats vindt voordat een certificaat onder accreditatie wordt uitgegeven in die kritieke code.
 Wanneer echter in zo'n geval het resultaat van de bijwoning negatief is, zal de RvA overwegen om de scope onmiddellijk weer in te trekken.

Indien de CI voor slechts één of enkele van de niet-kritieke IAF-codes geaccrediteerd wil worden, is nog steeds een minimum van één bijwoning in elk cluster verplicht.

In de eerste accreditatiecyclus (dus vanaf de eerste controle tot en met de eerste herbeoordeling) zal de RvA tenminste één bijwoning uitvoeren per technisch cluster. Dit programma zal worden volgehouden totdat de CI voldoende ervaring en positieve uitvoeringen heeft getoond voor een verlicht programma. Als dit gebeurt zal de RvA tenminste één bijwoning per technisch cluster uitvoeren per twee opvolgende accreditatie-cycli (aangevuld met andere controle-activiteiten om zeker te stellen dat alle clusters in elke cyclus aan de beurt komen). RvA zal verantwoorden waarom het bijwoningsprogramma is verlicht. In principe zal de bijwoningsfrequentie, zoals deze voor een eerste cyclus zou gelden, weer worden ingevoerd wanneer er significante wijzigingen optreden in het auditorkwalificatieproces van de CI, in haar auditpraktijken en –resultaten of in haar auditpersoneel.

Aanvullend (in NL): indien de CI bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) heeft gecertificeerd, dan zal de RvA proberen tenminste éénmaal per accreditatiecyclus ook een bijwoning doen bij een 'BRZO-bedrijf'. Om dit mogelijk te maken, aan de CI worden gevraagd welke bedrijven 'BRZO-plichtig' zijn, zodat de RvA hieruit een selectie kan maken voor de bijwoning(en).

Delen van IAF ID1-codes in scope van accreditatie

Volgens bijlage 1 (zie ook IAF MD17) vallen sommige IAF ID1-codes deels in één cluster en deels in een ander. Hierdoor (maar ook om andere redenen) kan het voorkomen dat een CI slechts een deel van een IAF ID1-code in haar scope van accreditatie heeft.

IAF ID1-codes die voorkomen in twee clusters moeten worden gezien als twee separate codes die, waar van toepassing, beide moeten worden afgedekt in de selecties voor bijwoningen en dossieronderzoeken. Over (andere) afwijkingen bij de selectie van bijwoningen of dossieronderzoeken kan worden besloten in overleg tussen TL, PMA en Expert. Deze afwijkingen moeten worden verantwoord in het accreditatiedossier.

4 Specifieke aandachtspunten voor de RvA-beoordeling

Tijdens bijwoningen zullen de beoordelingsteams van de RvA speciaal aandacht besteden aan goede auditpraktijken zoals steekproeven en toepassing van audit trails, met name als het gaat om het auditen van:

- de registratie, evaluatie en beheersing van milieuaspecten en -effecten;
- de registratie en evaluatie van continue verbetering en voorkoming van verontreiniging;
- de systemen waarmee de organisatie de naleving van de wet- en regelgeving en de toepassing van EA-7/04 verwezenlijkt;
- de betrouwbaarheid en naspeurbaarheid van de door de organisatie gecommuniceerde milieu-informatie.

Tijdens de bijwoning van een fase 1-audit zal speciaal aandacht worden besteed aan (zie EN ISO/IEC 17021-1, par. 9.3.1.2.2):

- belangrijkste elementen van het systeem (bijvoorbeeld bepaling van de significante milieu-aspecten);
- de scope van het systeem in relatie tot de van toepassing zijnde wettelijke regeling(en).

5 Andere informatie

Voor Nederland zijn nadere richtlijnen te vinden in de bestaande interpretatiedocumenten van het Centrale College van Deskundigen (SCCM): Certificatieschema Milieumanagementsystemen volgens ISO 14001:2015 (SCCM certificatieschema). Voor CI's die zijn geaccrediteerd op basis van het Nederlandse SCCM-certificatieschema zijn de genoemde richtlijnen bindend.

Met betrekking tot CI's die zijn geaccrediteerd op basis van het Nederlandse SCCM-certificatieschema voor MZS-certificatie zal de SCCM worden geïnformeerd over belangrijke veranderingen in de accreditatiestatus van de CI (d.w.z. initiële toekenning en latere schorsingen of intrekkingen).

6 Wijzigingen t.o.v. voorgaande versie

Ten opzichte van versie 2 van juni 2017 zijn de volgende significante wijzigingen doorgevoerd:

- verbeterde referentie EA-7/04;
- aanvullingen in regels en richtlijnen voor de selectie van bijwoningen en dossieronderzoeken.

Bijlage 1: Scopes voor accreditatie van MMS certificatie-instellingen

Technisch cluster	IAF-code	Beschrijving van de economische sector/activiteit volgens IAF ID1	Kritieke code(s)
Landbouw	1	Landbouw, bosbouw en visserij	1
Mijnbouw	2	Winning van delfstoffen	2
Goederen-productie	4	Textiel en textielproducten	4 en 5
	5	Leer en leerproducten	
	6	Houtindustrie en producten van hout	
	23	Fabricage niet elders genoemd	
Voedingsmiddelen	3	Voedings- en genotmiddelen	3
	30	Hotels en restaurants	
Papier	7	Beperkt tot "Papieren producten"	9
	8	Uitgeverijen	
	9	Drukkerijen	
Nucleair	11	Nucleaire brandstoffen	11
Chemie	7	Beperkt tot "Vervaardiging van pulp en papier"	7 en 10 en 12 en 13
	10	Cokes en geraffineerde aardolieproducten	
	12	Chemische industrie	
	13	Farmacie	
	14	Rubber en kunststoffen	
	15	Niet metaalhoudende minerale producten	
	16	Beton, cement, kalk, gips, etc.	
17	Beperkt tot "Basis metaal"		
Mechanisch	17	Beperkt tot "Vervaardiging van metalen producten"	20 of 21
	18	Machines, apparaten en werktuigen	
	19	Elektrische en optische apparaten en instrumenten	
	20	Scheepsbouw	
	21	Lucht- en ruimtevaart	
	22	Transportmiddelen	
Bouw	28	Bouw	28
	34	Engineering services	
Nutsbedrijven	25	Distributie van elektriciteit	25 of 26
	26	Distributie van gas	
	27	Distributie van water	
Vervoer & Afvalmanagement	24	Recycling	24 en 39 (beperkt tot NACE 37, 38.1, 38.2, 39)
	31	Vervoer, opslag en communicatie	
	39	Andere gemeenschapsvoorzieningen	
Dienstverlening	29	Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's, motorrijwielen en huishoudelijke artikelen	29 of 35 of 36
	32	Financiële dienstverlening; exploitatie van en handel in onroerend goed; verhuur	

Technisch cluster	IAF-code	Beschrijving van de economische sector/activiteit volgens IAF ID1	Kritieke code(s)
	33	Informatie technologie	
	35	Andere dienstverlening	
	36	Openbaar bestuur	
	37	Onderwijs	
Zorg	38	Gezondheidszorg	38